

1945

Rok 1945 zahajoval svou éru ještě v okupaci nacistického Německa. Místní přívrženci Hitlerovy politiky obce Haan (Háj), začali však být vývojem neúspěchů německé armády značně nervózní, zejména porážkou u Stalingradu, kde svůj podíl měla tuhá zima, na kterou Němci nebyli připraveni a začali ustupovat. Sovětská a americká vojska začali mít nad nacistickou armádou převahu. Dne 16. dubna 1945 Rudá armáda zahájila útok na Berlín, který dobyli 2. května 1945. Pátého května povstali pražští odbojáři >v Pražském povstání< a Český rozhlas volá o pomoc.

6. května 1945

Na pomoc Praze přijíždí 6. května Rudá armáda, přejíždí Krušnohoří, aby osvobodila Českou republiku. Hájem projíždí od Moldavy tanky. Dopoledne 8. května 1945 začala obcí projíždět Rudá armáda od Hrobu směrem na Duchcov. Němečtí vojáci střežící zajatecký tábor ruských vojáků, který byl situovaný před Giselou u tratí za hájským nádražím, zastřelili své dva ovčácké psy a uprchli směrem na Duchcov. Zajatci pak v houfu táhli přes Háj vstříc Rudé armádě s krásným, barevně vyšívaným praporem, který na okraji Háje nechali před odbočkou na důl Bihl ležet u silnice. Cestou rabují prodejny, aby si opatřili jídlo.

9. května 1945

Sovětskou armádu vítají v Praze. Tam končí druhá světová válka. Fanatičtí Němci v Háji, zejména aktivní z let 1938 a 1939 (kteří začali Čechy utlačovat a povyšovat se nad české obyvatelstvo nejen v naší obci) panicky prchali před Rudou armádou směrem k Bavorským hranicím, odkud se očekávala americká osvobozující armáda, která dle dohody směřovala na Plzeň.

Jedním z hlavních fašistických organizátorů pořádající útoky do českých domácností k bití českých mužů v roce 1938 byl hájský řezník Strassberger z č.p. 139. Ten byl samozřejmě mezi prvními, kteří z obce prchali. Většina ostatních Němců v letech 1945 - 1946 byla podle Postupimské dohody odsunuta, a někteří sami hrdě provolávali, že jdou domů do říše: „*Heim ins Reich!*“. Odsun Němců začal v červenci a pokračoval do října. Z odsunu byli vyjmuti Němci, kteří se za války neangažovali pro nacisty a smíšená manželství, kde manžel byl německé národnosti. Ti, kteří zůstali, se zapojili do normálního života obce. Obec Haan a osada Deutzendorf pak v červnu 1945 na radě Městského národního výboru v Oseku (protože Háj patřil pod politickou obec Osek, kde zasedali také čtyři občané zástupci Háje) změnili názvosloví na **Háj s osadou Domaslavice**. Také se změnilly názvy ulic přejmenované z němčiny koncem roku 1945. Vznikly tak názvy:

Duchcovská ulice (Duxerstrasse – Duchcovská silnice) vedla přes Háj od Oseka do Duchcova. Po roce 1945 se rozdělila od křižovatky na Duchcov jako Duchcovská ulice a od křižovatky na Osek byla pojmenovaná jako **Osecká ulice**.

Kubátova ulice (Hauptstrasse – Hlavní silnice) je nazvána po politickém vězni z II. světové války Františku Kubátovi horníku dolu Bihl /1. máj) popraveném v koncentračním táboře 1. dubna 1943.

Závodní ulice (Werkstrasse – Závodní silnice) je nazvána pro její směr k závodu, Dolu Bihl později přejmenován na Důl 1. máj)

Vlčí ulice (Wolfgasse – Vlčí ulice), důvod názvu není znám.

Mlýnská ulice (Mühlengasse – Mlýnská ulice), na konci budovy mlýna po pravé straně byl situován rybník pro náhon mlýnského kola v hospodářské budově č.p. 41 Františka Fischera na rohu ulic Kubátovy a Mlýnské. Výpusť vody z rybníka byl veden přes mlýnské zařízení podzemní štolou pod silnicí do potoka s vyústěním u domu č.p. 78.

Jarošova ulice (Klostergraberstrasse – Hrobská silnice) je pojmenována po rotném zahraniční armády Františku Jarošovi, který padl na bojišti u Dunkerque (Francie) 21. listopadu 1944.

Zelenkova ulice (Osseggerstrase – Osecká silnice) je pojmenovaná po řídícím učiteli Janu Zelenkovi Hájskému, snovateli atentátu v květnu 1942 na zastupujícího říšského protektora SS, obergruppenführera a generála policie, Reinharda Heydricha, zvaného také katem českého lidu.

Hanzlíčkova ulice (Kirschenweg – Třešňová cesta) je pojmenovaná po politickém vězni Františku Hanzlíčkovi, důlním dozorcí dolu Bihl (1. máj), popraveném v koncentračním táboře 20. 3. 1943.

Lesní stezka (od křižovatky ulic Zelenkova - Hanzlíčkova k trati Gebirgsweg – Horská cesta).

(od č.p. 191 na Domaslavice Klingerweg – Klingerova cesta) zřejmě po učiteli Klingerovi zakladateli kroniky Háje. Horská cesta a Klingerova cesta byly po r. 1945 sloučeny do jedné ulice na „Lesní stezka“.

Později, koncem padesátých let, vznikla ulice **Větrná jáma**. Název je odvozený od důlního díla původně zvané Nová Jáma určená k odvětrání důlních prostor. Jáma má hloubku 114 m. Po ukončení činnosti dolu 1. v r. 1965 byly prostory stavby upraveny na 2 bytové jednotky.

Obec pak postupně osidlovali nově příchozí Češi a Slováci, většinou horníci nastupující zaměstnání na důl Bihl a sedláci z vnitrozemí, kteří obsazovali opuštěné selské usedlosti. Některé domy byly již opuštěny před koncem války, jako byl hostinec a mlýn v Domaslavicích, v Háji pak hostinec U Límů a některé další domy. Je nutno připomenout, že některé zemědělské usedlosti příchozí z vnitrozemí obsadili a po několika dnech se usedlosti vzdali a přestěhovali se do jiné obce, pochopitelně i s některým zemědělským náradím, stroji apod. z opouštějícího statku. Tam pak obsadili další zemědělskou usedlost, zřejmě aby se dovybavili o zanechaný majetek německých rolníků.

O Háji v prvních týdnech po osvobození se mnoho zpráv nedochovalo. Do konce května 1945 zůstával Háj s německými názvy Haan a s poštovním úřadem se směrovacím číslem 11a, a osadou Domaslavice s názvem Deutzendorf. Krátce na to se názvů pro obec a osadu ujali Háj a Domaslavice. V r. 1945 se v Háji vytvořil revoluční národní výbor, jehož předsedou byl zvolen Josef Salát. Po návratu vězňů z koncentračního tábora se na krátkou dobu ujal předsednictví Národního výboru Emil Smolík, jeho pak záhy vystřídal Josef Šmíd. Háj a Domaslavice však stále ještě zůstávaly osadou politické obce - města Osek. V městské radě v Oseku zastupovali obec Háj čtyři členové osadního zastupitelstva Emil Smolík, František Mann, Reimund Růžička a František Hermann až do roku 1950.

Prodej potravin řešil i prodej vojenských balíčků (UNRA), US ARMY ze zásob této americké armády v hodnotách 200 Kč, které si občané mohli nakoupit bez potravinových lístků. Obsahem balíčku byly suchary, slazené kakaové tablety se sušeným mlékem, Jam (džem), ořechová pomazánka a některé další potraviny. Byly to tzv. balíčky pro vojáky , kteří byli delší dobu mimo dosah vojenské kuchyně.

Snad ze zajímavosti je možno se zmínit, že do konce války sídlil v domě č.p. 33 v Kubátově ulici sedlák Anton Weis, který vlastnil pohřební vůz s koňmi a provozoval tak i pohřební službu. V domě č.p. 155 byl truhlář Anton Rudolf, který mimo jiné vyráběl také rakve s příslušnou dekorací a několik jich tam zůstalo skladem po jeho odsunu.

Řádnému chodu života v obci v těchto rušných dobách hodně napomohla stanice SNB založena 5. června 1945. Služebna SNB byla v domě č.p. 173 a od července v domě č.p. 223. Byla obsazena čtyřmi příslušníky sboru. Velitelem byl strážmistr Anton Kumpera. Od 1. září 1949 však byla z úsporných důvodů stanice SNB v Háji zrušena a její obvod opět přidělen k

Oseku.

29. července 1945 byl v Háji založen Sbor dobrovolných hasičů. Starostou sboru byl zvolen Adolf Melichar, jednatelem Václav Kreisinger a velitelem hasičů Václav Kaucký. Sbor dobrovolných hasičů v Háji měl v tu dobu 34 členů. Hasiči měli své sídlo v domě č.p. 273, kde stála i kovová věž na sušení hadic. Pod tímto objektem stála kaple (kostelík).

Od 1. září 1945 bylo ve zdejších školních budovách č.p. 122 a č.p. 141 opět zahájeno vyučování. Národní škola začínala se 145 dětmi, mateřská škola s 41 dětmi sídlila v budově č.p. 1220. Koncem školního roku nebylo 27 dětí pro neznalost českého vyučovacího jazyka klasifikováno. Ve školní budově č.p. 122, označované jako dolní škola byly čtyři třídy:

1. třída měla 31 dětí a vyučující byla učitelka Marie Jarošová
2. třída měla 27 dětí a vyučující byl řídící učitel František Sedlák
3. třída měla 21 dětí a vyučující byla Anna Smolíková

V této budově byla také mateřská škola, ve které bylo 46 dětí s učitelkami Marií Leškovou a od prosince Annou Reindlovou z Oseka. V dubnu se počet dětí školky zvýšil na 59.

Ve školní budově č.p. 141, označované jako horní škola byly dvě třídy

4. třída měla 28 dětí a vyučující byl Jaroslav Hnilica
5. třída měla 31 dětí a vyučující byl Václav Kunický

koncem roku se zvýšil počet žáků z rodin dosídlenců obce na celkový počet 196 žáků.

Záhy po osvobození se začal v Háji rozvíjet i spolkový život. Mezi prvními spolky, které se v obci po válce ustavily, byl Sbor dobrovolných hasičů, založený už 29. července 1945. Na počátku měl jako spolek 34 členů. Byli to Josef Vydra, František Stěhula, Josef Vichr, Josef Bernášek, František Smutný, Josef Linhart, Josef Kreisinger, Oldřich Jaroš a další. V roce 1946 měl hasičský sbor již 80 registrovaných členů.

Ve výboru sboru hasičů byli:

starosta	Josef Vydra
velitel	Václav Kautský
zapisovatel a pokladník	Josef Hora
řidič	František Stěhula
propagační	Josef Kreisinger
člen výboru	Josef Vichr
samaritáni	Josef Linhart, Josef Beníšek, František Smutný
revizor	Jaroslav Šindler

Hájští hasiči v roce 1945 obdrželi od oseckých hasičů část zabaveného majetku po německých hasičích, mezi nimi i hasičský automobil >Laurin & Klement< a motorové čerpadlo >Flader<. Opravu auta po jeho převzetí prováděli bezplatně František Stěhula a bratři Jarošové.

Dalšími vzniklými organizacemi v obci byly Komunistická strana Československa, Svaz mládeže a Tělovýchovná jednota.